

RAPPORT

aan

het partijbestuur van de
PARTIJ VAN DE ARBEID
AMSTERDAM

inzake

de jaarrekening 1997

INHOUDSOPGAVE

Rapport

- 1 Accountantsverklaring / 1
- 2 Resultaat / 2
- 3 Financiële positie / 6

Grondslagen van financiële verslaglegging / 8

Bijlagen

Jaarrekening

- 1 Balans op 31 december 1997 / 11
- 2 Staat van baten en lasten 1997 / 13
- 3 Toelichting balans / 14
- 4 Toelichting staat van baten en lasten / 21
- 5 Specificatie beleggingen / 31

Het partijbestuur van de
PARTIJ VAN DE ARBEID
AMSTERDAM

Hilversum, 15 september 1998

Dames en heren,

Hierbij bieden wij u aan ons rapport omtrent de jaarrekening 1997 van de vereniging Partij van de Arbeid.

Evenals voorgaande jaren beslaat dit rapport uitsluitend het landelijk bureau van de Partij.

De gewesten en afdelingen, die in juridische zin onderdelen van de vereniging zijn, worden daarin niet opgenomen.

De afzonderlijke jaarrekeningen van de gewesten en de afdelingen zijn derhalve niet in onze controle begrepen.

1 Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening 1997 van het landelijk bureau van de Vereniging Partij van de Arbeid te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van de instelling. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controle-opdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van de instelling daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Bevindingen

Onder de vorderingen is een bedrag opgenomen van f 528.700 inzake extra verbouwingskosten van het huurpand Herengracht, welke kosten naar uw mening zijn toe te rekenen aan de eigenaar c.q. de voorgaande eigenaar/gebruiker van het pand. Over deze kosten vindt breed overleg plaats, dat op het moment dat deze jaarrekening werd afgesloten nog niet is afgerond.

De vordering is naar uw mening terecht als volwaardig gepresenteerd, of dit zo zal zijn zal in de toekomst moeten blijken.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening, met uitzondering van het effect van de eventueel nader blijkende afwijkende waardering van bovengenoemde vordering, een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 1997 en van het resultaat over 1997 in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen van financiële verslaggeving.

2 Resultaat

Het jaar 1997 is afgesloten met een nadelig saldo van f 159.315 tegenover een voordelig saldo van f 169.409 over het jaar 1996.

De vergelijking tussen beide jaren geeft het volgende beeld.

(in duizenden guldens)	<u>1997</u>	<u>1996</u>	<u>Meer/ minder</u>
Baten			
Contributies	8.589	8.732	(143)
FBA en CLB	562	569	(7)
Rentebaten, per saldo	217	226	(9)
Exploitatie gebouw	121	169	(48)
Periodieken	20	19	1
Subsidie radio- en televisie-uitzendingen	102	103	(1)
Doorberekeningen	580	580	-
Diversen	411	9	402
	<u>10.602</u>	<u>10.407</u>	<u>195</u>
Lasten			
Organisatiekosten	4.011	3.634	377
Activiteiten	6.373	6.081	292
Overige uitgaven/onvoorzien	377	523	(146)
	<u>10.761</u>	<u>10.238</u>	<u>523</u>
Nadelig c.q. voordelig saldo	<u>(159)</u>	<u>169</u>	<u>(328)</u>

Voor nadere specificaties verwijzen wij naar de bijlagen 2 en 4 bij dit rapport.

Ten aanzien van het resultaat willen wij nog het navolgende opmerken.

- 1 Het ledental van de Partij is de laatste jaren als volgt.

	ledental	% t.o.v. vorig jaar
1 januari 1994	69.464	(5,9)
1 januari 1995	68.053	(2,0)
1 januari 1996	63.808	(6,2)
1 januari 1997	60.907	(4,5)
1 januari 1998	61.720	1,3

Het ledental steeg in 1997 met 813 leden.

- 2 De inkomsten uit contributies namen af met 1,6%.
Deze daling is als volgt te analyseren.

	%
Daling gemiddeld ledental gedurende het jaar van 62.585 naar 61.282	(2,1)
Invloed contributieverhoging op 1 januari 1997	1,5
Overige oorzaken (o.a. toename ledental betreft met name kennismakingsleden)	(1,0)
	<u>(1,6)</u>

- 3 De diverse baten betreffen voornamelijk bijdragen door gewesten (f 271.000) en een ont-
trekking aan het Hans Rosenbergfonds (f 100.000).

- 4 In het verslagjaar werd aan salarissen en sociale lasten in totaal f 2.615.000 betaald tegen-
over f 2.607.000 begroot (+ 0,3%). In de begroting was opgenomen een verlaging van de
formatie met een lastenvermindering van f 202.300, welke dus vrijwel geheel werd gereali-
seerd.

Ten opzichte van 1996 namen de salariskosten toe met f 145.000 (+ 5,8%).

Deze bedragen zijn exclusief tijdelijk personeel, de neveninstellingen en de uit de reorgani-
satievoorziening, de voorziening bijzondere verplichtingen personeel en het Hans Rosen-
bergfonds betaalde bedragen.

5 De vergelijking tussen de begroting 1997 en de uitkomsten geeft het volgende beeld.

(in duizenden gulden)	Begroot	Uit- komsten	Meer/ minder
Baten			
Contributies	8.185	8.589	404
FBA en CLB	532	562	30
Rentebaten, per saldo	130	217	87
Exploitatie gebouw	157	121	(36)
Periodieken	65	20	(45)
Radio- en televisie-uitzendingen	101	102	1
Doorberekeningen	580	580	-
Diversen	429	411	(18)
Totaal van de baten	<u>10.179</u>	<u>10.602</u>	<u>423</u>
Lasten			
Organisatiekosten:			
• Salarissen en sociale lasten	2.607	2.615	8
• Overige organisatiekosten	1.164	1.396	232
	<u>3.771</u>	<u>4.011</u>	<u>240</u>
Activiteiten:			
• Partijorganisatie	287	334	47
• Internationale betrekkingen	165	159	(6)
• Voorlichting en publieksactiviteiten	1.302	1.287	(15)
• Verkiezingsfonds	614	642	28
• Partijprojecten	410	649	239
• Gewesten en afdelingen	2.073	2.192	119
• Instellingen	1.110	1.110	-
	<u>5.961</u>	<u>6.373</u>	<u>412</u>
Diversen:			
Onvoorzien/tijdelijk personeel	302	377	75
Toevoeging kapitaal	145	-	(145)
	<u>447</u>	<u>377</u>	<u>(70)</u>
	<u>10.179</u>	<u>10.761</u>	<u>582</u>
Nadelig saldo	<u>-</u>	<u>159</u>	<u>159</u>

Ten aanzien van de vergelijking van de Partijbegroting met de uitkomsten zijn nog de navolgende toelichtingen te geven.

Het nadelig saldo ad *f* 159.000 (begroot was *f* nihil) is te verdelen in.

	<i>f</i>
Hogere inkomsten	423.000
Hogere uitgaven	(582.000)
	<u>(159.000)</u>

Voor de hogere inkomsten zijn als hoofdoorzaken aan te geven:

- de begrote contributie-ontvangst werd gerealiseerd (+ 4,9%); het gemiddeld ledental was hetzelfde percentage hoger dan begroot;
- per saldo meer rentebaten dan begroot;
- lagere opbrengst periodieken.

Bij de uitgaven vallen onder meer de volgende posten op.

	<i>f</i>
Hogere huisvestingskosten	33.000
Hogere bureaunkosten (voornamelijk computerkosten)	137.000
Hogere drukkosten	43.000
Partijorganisatie (hogere congreskosten)	77.000
Periodieken (lagere kosten)	(64.000)
Hogere kosten ledenwerving	110.000
Partijprojecten (meer algemene projecten, waardoor veel meer kosten dan begroot)	200.000
Hogere afdrachten aan gewesten	68.000
Hogere kosten onvoorzien (kosten inzake overlijden Van Traa)	29.000
Hogere kosten tijdelijke medewerkers	50.000
Geen toevoeging aan kapitaal (wel begroot)	(145.000)

3 Financiële positie

Uit onderstaand vergelijkend overzicht moge de ontwikkeling van de financiële positie blijken.

(in duizenden guldens)	31-12-1997	31-12-1996
Dadelijk beschikbare middelen	1.224	2.960
Vorderingen op korte termijn	2.279	1.278
Beleggingen	3.612	2.476
	<u>7.115</u>	<u>6.714</u>
Schulden op korte termijn	2.683	2.129
Voorzieningen en bestemmingsreserves	626	734
Fondsen	1.721	2.461
	<u>5.030</u>	<u>5.324</u>
Werkkapitaal	<u>2.085</u>	<u>1.390</u>
Kapitaal	2.085	3.390
Vastgelegd in gebouw	–	2.000
Werkkapitaal	<u>2.085</u>	<u>1.390</u>

Het werkkapitaal nam per saldo toe met f 695.000, hetgeen als volgt is te verklaren.

	f	f
Opbrengst bij verkoop pand te Amsterdam		2.474.000
Vrijval voorziening onderhoud pand		354.000
		<u>2.828.000</u>
Af: nadelig saldo 1997	159.000	
Toevoeging aan voorzieningen	871.000	
Betaalde verbouwings- en inrichtingskosten pand Herengracht	1.093.000	
Gift Aidsfonds	10.000	
		<u>2.133.000</u>
		<u>695.000</u>

Voor het lopende jaar 1998 is een sluitende begroting gepresenteerd, waarbij een begroot overschot van f 147.900 is bestemd om te worden toegevoegd aan het werkkapitaal.

De regelmatige afstemming van de lopende uitgaven met deze begroting vindt structureel plaats, waardoor van een effectieve bewaking kan worden gesproken.

Door de verkoop van het pand is het werkkapitaal gelijk geworden aan het in de balans getoonde kapitaal en daardoor op een aanvaardbare hoogte gekomen. Voor een werkelijk veilige kapitaalspositie is beleidsmatig vastgesteld dat het kapitaal de komende jaren zal moeten groeien naar f 3.000.000.

Het kapitaal bedraagt ultimo 1997 29% van de balanstelling (vorig jaar: 39%).

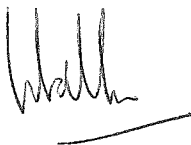
De liquiditeitspositie is afgenomen door onder meer de nieuwe huisvesting en uitkeringen aan afdelingen in verband met de verkiezingen in 1998.

De daling van het ledental gaat, ondanks een kleine opleving gedurende 1997, onverminderd voort, ondanks grote aandacht die wordt besteed aan ledenwerving en ledenbehoud. Omdat contributies nog altijd de belangrijkste bron van inkomsten zijn, heeft de voortgaande daling zijn effect op de omvang en de activiteiten van de organisatie. De begroting over 1998 kon nog door enkele bijzondere maatregelen (als taakstellende bezuiniging) sluitend worden gepresenteerd; voor de volgende jaren lijken meer structurele keuzen en oplossingen noodzakelijk te worden. Deze liggen met de plannen voor de directe subsidiëring door de Overheid van Politieke Partijen ook in het verschiet.

Voor een beter begrip omtrent het financiële kader waarbinnen deze jaarrekening wordt opgemaakt is hierna opgenomen als afzonderlijk hoofdstuk de 'Grondslagen van financiële verslaglegging', welke bij de Partij worden toegepast.

Gaarne zijn wij bereid nadere toelichtingen te verstrekken.

Hoogachtend,
Moret Ernst & Young Accountants
namens deze

drs. W. van der Meer RA

GRONDSLAGEN VAN FINANCIËLE VERSLAGLEGGING

ALGEMEEN

De verslaggeving wordt primair beheerst door het algemene principe dat baten en lasten zoveel mogelijk worden toegerekend aan de verslaggevingsperiode, los van het feit in welke periode de ontvangsten of betalingen hebben plaatsgevonden.

Voorts zijn de volgende algemene beginselen van belang om het kader aan te geven:

Realisatie

Lopende zaken moeten een zekere mate van afronding hebben.

Matching

Baten en lasten die met elkaar te maken hebben moeten in dezelfde periode verantwoord worden.

Voorzichtigheid

Bij baten de zekerheid van ontvangst, maar bij lasten de waarschijnlijkheid van een uitgave.

Continuïteit

Uitgaan van de veronderstelling dat een duurzame voortzetting van de organisatie waarschijnlijk is.

Consistentie

Zo mogelijk op dezelfde manier presenteren als voorgaande jaren.

Vergelijkbaarheid

Als de principes veranderd worden moet ook het ter vergelijking opgenomen jaar worden herrekend.

Openheid

Een heldere en gedetailleerde uiteenzetting van feiten.

BALANS

Doel van deze staat is het zo getrouw mogelijk weergeven van de bezittingen en de schulden en daarmee tevens van het vermogen van de Partij.

Daarbij wordt in het algemeen gewaardeerd op de geldwaarde of nominale waarde.

Specifieke waarderingsregels gelden voor:

- Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een eventuele voorziening voor oninbaarheid.
- Voorraden brochures, papier e.d. worden gewaardeerd op de historische kostprijs, waarbij voor brochures nog van toepassing is dat deze redelijkerwijze nog verkoopbaar moeten zijn. In het algemeen zal dit voor brochures ouder dan 2 jaar niet meer het geval zijn.
- Beleggingen worden als volgt gewaardeerd:
  - obligaties en aandelen worden gewaardeerd op de aankoopwaarde, tenzij de beurskoers op balansdatum lager is.
  - leningen worden gewaardeerd op nominale waarde, waarbij een eventueel verschil tussen het aankoopbedrag en het bedrag van de terugbetaling lineair wordt verdeeld over de looptijd.
- Onroerend goed wordt gewaardeerd op de geschatte waarde in eigen gebruik, welke waarde is onderbouwd door een periodieke externe taxatie van de waarde. Op deze waarde wordt niet afgeschreven.
- Inventaris en apparatuur wordt niet geactiveerd.

Voorts kent de Partij de volgende voorzieningen, bestemmingsreserves en fondsen:

Bijzondere verplichtingen personeel

Betreft de bij begroting gereserveerde bedragen voor de in de toekomst te betalen uitgaven voor WAO-suppleties, onder aftrek van de feitelijke betaalde bedragen, alsmede in komende jaren te betalen uitgaven vanwege de reorganisatie van de huisvesting.

Aanschaf apparatuur en inventaris

Betreft het saldo van de in de begrotingen bepaalde bedragen voor vervangingsinvesteringen en de feitelijk uitgegeven bedragen tot de balansdatum.

Onderhoud pand

Betreft het saldo van de in de begrotingen bepaalde bedragen voor het eigenaren-onderhoud en de feitelijke uitgegeven bedragen tot de balansdatum.

Verkiezingsfondsen

Betreft het saldo beschikbaar voor de financiering van landelijke en provinciale verkiezingen, en de landelijke kosten van de gemeenteraadsverkiezingen.

Spaarfonds afdelingen

Betreft het uit de contributie-ontvangsten afgezonderd bedrag voor de afdelingen bestemd ter financiering van de kosten van de gemeenteraadsverkiezingen op lokaal niveau.

Hans Rosenbergfondsen

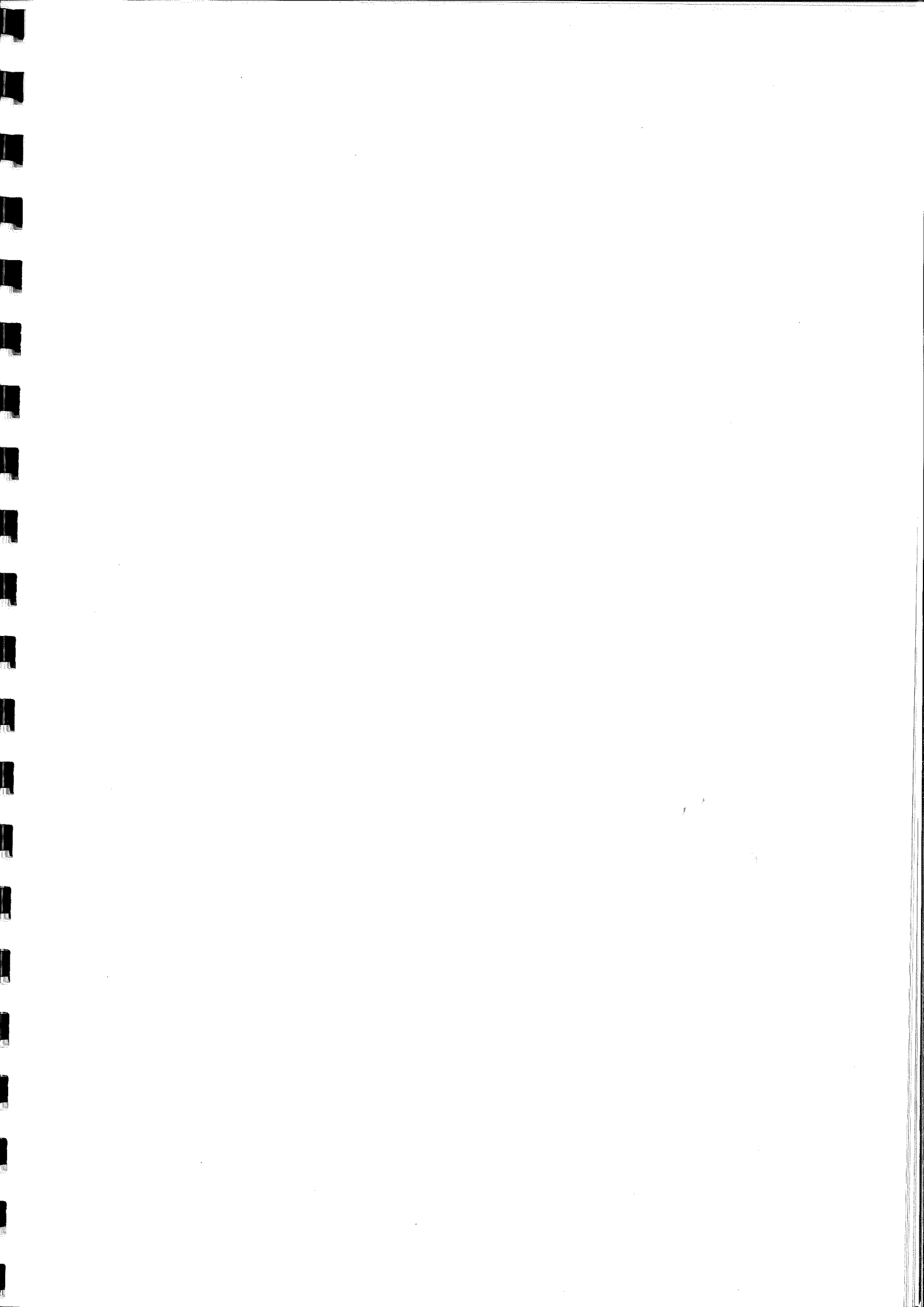
Betreft ontvangen legaten, aan te vullen met bijdragen van derden, bestemd voor de financiering van bijzondere ledenwervingsactiviteiten buiten de reguliere begroting.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Doel van deze staat is het zo getrouw mogelijk weergeven van de baten en de lasten van de verslagperiode in vergelijking met de goedgekeurde begroting en in relatie met het voorafgaande jaar.

Voor contributies, FBA-bijdragen en het Partij-aandeel van de CLB-contributies wordt uitgegaan van de in het verslagjaar feitelijk ontvangen bedragen, voor de overige baten en alle lasten wordt het toerekeningsbeginsel gehanteerd.

Alle baten en lasten (exclusief de verkiezingskosten) worden over de staat van baten en lasten geleid, een rechtstreekse verantwoording in het kapitaal kan slechts indien daartoe expliciet een besluit is genomen. In 1997 is dat van toepassing op baten en lasten met betrekking tot de reorganisatie van de huisvesting en aanvullingen op de voorziening voor inventaris en apparatuur.

BALANS OP 31 DECEMBER 1997

A c t i v a

	<u>31-12-1997</u>		<u>31-12-1996</u>	
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Dadelijk beschikbare middelen				
Kas en bankrekeningen	399.326		233.936	
Deposito- en spaarrekeningen	825.000		2.726.234	
		<u>1.224.326</u>		<u>2.960.170</u>
Vorderingen en vooruitbetaald				
Afdelingen en gewesten	233.144		220.759	
Debiteuren	114.640		102.913	
Rekeningen-courant instellingen	562.260		236.318	
Diverse vorderingen en vooruitbetaald	1.369.063		718.207	
		<u>2.279.107</u>		<u>1.278.197</u>
Beleggingen				
Leningen/effecten		3.612.406		2.475.770
Vastgelegde middelen				
Pand Nicolaas Witsenkade, Amsterdam	-		2.000.000	
Inventaris en apparatuur	p.m.		p.m.	
		<u>p.m.</u>		<u>2.000.000</u>
		<u>7.115.839</u>		<u>8.714.137</u>

P a s s i v a

	31-12-1997		31-12-1996	
	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Schulden en vooruitontvangen				
Crediteuren	1.426.822		850.404	
Afdelingen	182.106		170.189	
Rekeningen-courant instellingen	617.275		732.179	
Diverse schulden en vooruitontvangen	457.290		376.511	
		2.683.493		2.129.283
Voorzieningen en bestemmingsreserves				
Bijzondere verplichtingen personeel	137.154		89.678	
Apparatuur en inventaris	488.600		393.831	
Onderhoud pand	-		245.016	
Reorganisatie	-		5.346	
		625.754		733.871
Fondsen				
Verkiezingsfonds	930.705		898.409	
Spaarfonds afdelingen	643.386		1.391.816	
Hans Rosenbergfonds	147.132		170.625	
		1.721.223		2.460.850
Kapitaal		2.085.369		3.390.133
		7.115.839		8.714.137

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 1997

<u>Begroting nummers</u>	Begroot 1997	Uitkomst 1997	Uitkomst 1996
Baten	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
1.1 Contributies	8.185.000	8.589.430	8.732.469
1.2 FBA-bijdragen	150.000	151.135	161.831
1.3 CLB-contributies	382.500	410.692	406.800
1.4 Renten	130.000	216.557	225.640
1.5 Exploitatie gebouw	157.300	121.376	169.077
1.6 Periodieken	65.000	19.927	18.727
1.7 Subsidie radio- en televisie-uitzendingen	100.600	101.634	103.560
1.8 Doorberekeningen	580.000	580.000	580.000
1.9 Diversen	429.000	411.392	8.980
	<u>10.179.400</u>	<u>10.602.143</u>	<u>10.407.084</u>
Lasten			
<i>Organisatiekosten</i>			
2.1 Salarissen en sociale lasten	2.606.600	2.614.616	2.470.378
2.2 Overige kosten	1.164.400	1.396.767	1.163.720
	<u>3.771.000</u>	<u>4.011.383</u>	<u>3.634.098</u>
<i>Activiteiten</i>			
3 Partijorganisatie	286.900	334.254	234.531
4 Internationale betrekkingen	164.600	158.835	161.067
5 Voorlichting en publieksactiviteiten	1.302.200	1.287.054	1.160.526
6 Verkiezingsfonds	614.000	642.192	653.300
7 Partijprojecten	410.000	648.924	600.649
8 Gewesten en afdelingen	2.073.400	2.191.873	2.165.239
9 Instellingen	1.110.300	1.110.300	1.104.886
	<u>5.961.400</u>	<u>6.373.432</u>	<u>6.080.198</u>
<i>Diversen</i>			
10 Onvoorzien/tijdelijk personeel	302.000	376.643	378.379
11 Toevoeging kapitaal	145.000	–	145.000
	<u>447.000</u>	<u>376.643</u>	<u>523.379</u>
Nadelig/voordelig saldo	–	(159.315)	169.409
	<u>10.179.400</u>	<u>10.602.143</u>	<u>10.407.084</u>

TOELICHTING BALANS

Dadelijk beschikbare middelen

<i>Kas en bankrekeningen</i>	<i>f</i>
Kas	5.908
Postbank, girorekening 18218	305.369
Postbank, girorekening 130095	9.517
Postbank, girorekening 2590	2.451
Postbank, girorekening 30624	11.761
Postbank, girorekening 3934400	500
Postbank, girorekening 3758684	560
Postbank, girorekening 3479700	1.432
Postbank, girorekening 451963	520
Postbank, girorekening 230000	1.298
Postbank, girorekening 315193	500
Postbank, girorekening 7554	398
Postbank, girorekening 7558	500
Hollandsche Koopmansbank 63 50 11 778	34.189
Hollandsche Koopmansbank 63 50 12 677	2.275
ING Bank 65.28.94.860	22.148
	<u>399.326</u>

Deposito- en spaarrekeningen

ASN Bank, spaarrekening 87.10.26.597	450.000
ASN Bank, spaarrekening 87.10.26.600	25.000
ASN Bank, spaarrekening 97.88.69.931	350.000
	<u>825.000</u>

Vorderingen en vooruitbetaald

Afdelingen en gewesten

• Afdelingen	15.119
Dit betreft voornamelijk aan afdelingen doorberekend (verkiezings)materiaal.	
• Gewesten	218.025
Dit betreft voornamelijk aan de gewesten betaalde voorschotten op de contributie-afdracht	
	<u>233.144</u>

	<i>f</i>
<i>Debiteuren</i>	<u>114.640</u>
Betreft vorderingen op grond van diverse doorberekende kosten en diverse declaraties.	
 <i>Rekeningen-courant instellingen (te vorderen)</i>	
Stichting Opleidingsinstituut Partij van de Arbeid	147.564
Dr. Wiardi Beckman Stichting	110.112
Evert Vermeer Stichting	107.940
Stichting Alfred Mozer	65.696
Stichting Politiek Jongerenwerk in de Partij van de Arbeid	61.114
Stichting Dr. J.M. Den Uyl-lezing	34.781
Stichting Een Oogverblindend Vergezicht	33.080
Stichting Het Thiele Wibaut Fonds	1.973
	<u>562.260</u>
 <i>Diverse vorderingen en vooruitbetaald</i>	
Te vorderen inzake verbouwkosten huurpand Herengracht	528.700
Te vorderen rente	162.039
Bankgarantie inzake huurpand Herengracht	90.000
GAK voorschot sociale verzekeringspremies	33.333
Te vorderen gewesten inzake Rosa-activiteiten	92.000
Voorraad brochures	32.017
Depotbedrag PTT	49.150
Subsidie radio- en televisie-uitzendingen	11.534
Leningen en voorschotten	59.716
Te vorderen ziekengelduitkering	64.003
Te vorderen inzake organisatiekosten en activiteiten	30.103
Te vorderen inzake verkoop pand	5.968
Vooruitbetaalde huur Herengracht	90.000
Vooruitbetaalde congreskosten	77.563
Vooruitbetaalde bureaunkosten	5.943
Vooruitbetaalde organisatiekosten	8.900
Vooruitbetaalde computerkosten	4.456
Vooruitbetaalde huisvestingskosten	7.447
Vooruitbetaalde abonnementen	1.891
Diversen	14.300
	<u>1.369.063</u>

Beleggingen

Leningen/effecten

De specificatie is opgenomen in bijlage 5.

Vastgelegde middelen

f

Pand Nicolaas Witsenkade, Amsterdam

Dit pand is per 1 oktober 1997 verkocht voor
De boekwaarde bedroeg

2.473.966

2.000.000

Ten gunste van de kapitaalrekening gebracht

473.966

Inventaris en apparatuur

p.m.

De aanwezige inventaris en apparatuur wordt pro memorie opgenomen.
Alle aanschaffingen worden ten laste van de voorziening aanschaf apparatuur en inventaris gebracht.

Schulden en vooruitontvangen

Crediteuren

1.426.822

Betreft voornamelijk schulden wegens geleverde materialen en diensten.

Afdelingen

182.106

Betreft het in hoofdzaak aan afdelingen verschuldigde contributie-aandeel over het 4e kwartaal 1997

Rekening-courant instellingen (verschuldigd)

Stichting Fonds Bijzondere Publikaties

617.275

f

Diverse schulden en vooruitontvangen

Af te dragen loonheffing	127.092
Borg inzake huurpand Amsterdam	90.000
Accountantskosten	64.625
Lening o/g	25.000
Te betalen salarissen	9.142
Te betalen jongerenactiviteiten	16.337
Te betalen kosten activiteiten	27.590
Rekening-courant Reaal inzake pensioenen	15.136
Vooruitontvangen deelnemersbijdragen	22.800
Vooruitontvangen abonnementsgelden	14.163
Vooruitontvangen contributie	8.512
Onderzoekskosten	7.403
Portiekosten	2.013
Honoraria	4.000
Huisvestingskosten	9.790
Sociale verzekeringspremies GAK	5.365
Diversen	8.322
	<u>457.290</u>

f

f

Voorzieningen en bestemmingsreserves

Voorziening bijzondere verplichtingen personeel

Stand op 1 januari 1997		89.678
Bij: gereserveerd ten laste van de kapitaalrekening inzake reorganisatie huisvesting		89.800
		<u>179.478</u>
Af: aanvullingen WAO-uitkeringen	20.561	
Reorganisatie-uitkeringen personeel	21.763	
	<u>42.324</u>	
Stand op 31 december 1997		<u>137.154</u>

Deze voorziening is bestemd voor verplichtingen uit de CAO ten aanzien van degenen, die een WAO-uitkering genieten of genoten hebben, alsmede een voorziening voor uitkeringen terzake van een reorganisatie van de huisvesting.

	<i>f</i>	<i>f</i>
<i>Voorziening apparatuur en inventaris</i>		
Stand op 1 januari 1997		393.831
Bij: doorberekend in 1997 ten laste van:		
• bureaunkosten	155.262	
• huisvestingskosten	43.910	
• organisatiekosten	79.746	
	<hr/>	278.918
		<hr/>
		672.749
Af: onttrokken in verband met aanschaffingen en onderhoud volgens navolgende specificatie		960.568
		<hr/>
		(287.819)
Aanvulling voorziening ten laste van de kapitaalrekening		776.419
		<hr/>
Stand op 31 december 1997		488.600
		<hr/> <hr/>
De voorziening is bestemd voor de kosten van automatisering, de aanschaf van diverse apparatuur en inventaris en het onder- houd van de computerapparatuur.		
• Specificatie aanschaffingen en onderhoud apparatuur en inventaris		
Nieuw meubilair pand Herengracht		464.730
Automatiseringsapparatuur		167.163
Software		59.293
Telefooncentrale		149.466
Auto		44.123
Overige apparatuur		75.793
		<hr/>
		960.568
		<hr/> <hr/>
<i>Voorziening onderhoud pand</i>		
Stand op 1 januari 1997		245.016
Bij: gereserveerd ten laste van de exploitatie 1997		132.000
		<hr/>
		377.016
Af: diverse kosten inzake nieuwe huisvesting		23.195
		<hr/>
Vrijgekomen ten gunste van de kapitaalrekening		353.821
		<hr/> <hr/>

	<i>f</i>	<i>f</i>
<i>Voorziening reorganisatie</i>		
Stand op 1 januari 1997		5.346
Af: uitkeringen personeel		9.600
		<hr/>
Aangevuld ten laste van de kapitaalrekening		4.254
		<hr/> <hr/>
Fondsen		
<i>Verkiezingsfondsen</i>		
Stand op 1 januari 1997		898.409
Bij: bijdrage Partij van de Arbeid	614.000	
meer opbrengst contributies CLB	28.192	
individuele bijdragen	11.123	
		<hr/>
		653.315
		<hr/>
		1.551.724
Af: vooruitbetaalde kosten Campagne 1998 (na aftrek baten uit inzamelingsacties, e.d.)		621.019
		<hr/>
Stand op 31 december 1997		930.705
		<hr/> <hr/>
<i>Spaarfonds afdelingen</i>		
Stand op 1 januari 1997		1.391.816
Bij: gereserveerd uit contributie-opbrengsten (4,5%) rentevergoeding 1997	386.515	
	50.032	
		<hr/>
		436.547
		<hr/>
		1.828.363
Af: uitkeringen afdelingen in verband met herindelingsverkiezingen	58.386	
Uitkeringen aan afdelingen inzake gemeenteraadsverkiezingen 1998	1.126.591	
		<hr/>
		1.184.977
		<hr/>
Stand op 31 december 1997		643.386
		<hr/> <hr/>
<i>Hans Rosenbergfonds</i>		
Stand op 1 januari 1997		170.625
Bij: legaten		76.507
		<hr/>
		247.132
Af: onttrekking ten gunste van de exploitatie 1997		100.000
		<hr/>
Stand op 31 december 1997		147.132
		<hr/> <hr/>

	<i>f</i>	<i>f</i>
Kapitaal		
Vermogen op 1 januari 1997		3.390.133
Bij: vrijval voorziening onderhoud pand (zie pagina 18)	353.821	
Meeropbrengst bij verkoop pand (zie pagina 16)	473.966	
		<u>827.787</u>
		4.217.920
Af: toevoeging voorziening reorganisatie (zie pagina 19)	4.254	
Toevoeging voorziening bijzondere verplichtingen personeel (zie pagina 17)	89.800	
Toevoeging voorziening inventaris/apparatuur (zie pagina 18)	776.419	
Verbouwings- en inrichtingskosten pand Herengracht volgens navolgende specificatie	1.092.763	
Gift Aidsfonds	10.000	
Nadelig saldo 1997	159.315	
		<u>2.132.551</u>
Vermogen op 31 december 1997		<u>2.085.369</u>
• Specificatie verbouwings- en inrichtingskosten pand Herengracht		
Kosten herindeling		718.118
Installaties		350.996
PTT en data		138.269
Overige kosten		326.490
		<u>1.533.873</u>
Diverse kosten:		
Verhuiskosten	66.587	
Onderzoekskosten telefooncentrale	21.003	
		<u>87.590</u>
		1.621.463
Af: te verhalen meerkosten aanpassingen pand		528.700
		<u>1.092.763</u>

TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

f

1.1 Contributies

Ontvangen contributies		8.648.717
Af: kosten inning banken		59.287
		<u>8.589.430</u>

Betreft de in het boekjaar ontvangen contributies. De contributie-aandelen worden conform de begroting onder de lasten verantwoord.

f

f

1.4 Renten

Ontvangen rente		
• Rente leningen/effecten (zie bijlage 5)		197.605
• Koerswinst leningen/effecten (zie bijlage 5)		11.250
• Rente deposito's en spaarrekeningen		78.026
• Rente banken		10.474
• Overige rente		250
		<u>297.605</u>
Af: betaalde rente		
• Spaarfonds afdelingen	50.032	
• Stichting Fonds Bijzondere Publikaties	27.039	
• Diversen	3.977	
	<u>81.048</u>	
		<u>216.557</u>

1.5 Exploitatie gebouw

Berekende huur van het pand Nicolaas Witsenkade 30 aan Partij van de Arbeid en neveninstellingen		241.497
Af: exploitatiekosten pand:		
• toevoeging voorziening onderhoud pand	99.000	
• belastingen	12.219	
Transporteren	<u>111.219</u>	<u>241.497</u>

	<i>f</i>	<i>f</i>
Transport	111.219	241.497
• verzekeringen	4.278	
• overige exploitatiekosten	4.624	
		<u>120.121</u>
		<u>121.376</u>

Het betreft de periode 1 januari tot 1 oktober 1997.
Per 1 oktober 1997 is het pand verkocht.

1.6 Periodieken

Abonnementen Vlugschrift	17.338
Abonnementen, losse verkoop	2.589
	<u>19.927</u>

1.7 Subsidie radio- en tv-uitzendingen

Televisie-uitzendingen	84.790
Radio-uitzendingen	16.844
	<u>101.634</u>

1.8 Doorberekeningen

Dr. Wiardi Beckman Stichting	145.200
Centrum voor Lokaal Bestuur	96.800
Opleidingsinstituut Partij van de Arbeid	155.100
Evert Vermeer Stichting	117.300
Stichting Politiek Jongerenwerk Partij van de Arbeid	65.600
	<u>580.000</u>

Dit betreft de doorberekeningen aan de instellingen voor de verleende diensten van de afdelingen personeel & organisatie, administratie en automatisering en de centrale algemene dienst.
Deze doorberekeningen zijn verdisconteerd in de bijdrage van de Partij van de Arbeid aan die neveninstellingen.

f

1.9 Diversen

Bijdrage gewesten	271.000
Onttrekking Hans Rosenbergfonds	100.000
Huuropbrengsten	6.908
Doorberekende administratiekosten	3.260
Ontvangen media retourcommissies over 1996 en 1997	12.682
Voordelig saldo op verkoop brochures en diverse materialen	11.902
Overige baten	5.640
	<u>411.392</u>

LASTEN

2.1 Salarissen en sociale lasten

	begroot	werkelijk
	f	f
Bezoldigde bestuurders	151.400	40.109
Directeur	148.200	156.705
Secretariaat	397.100	378.814
Algemene ondersteuning	94.200	91.747
Beleid en onderzoek	314.000	226.232
Secretariaat buitenland	100.900	117.909
In- en externe communicatie	159.200	163.331
Werving	231.200	199.047
Informatisering	267.800	245.151
Personeel en organisatie	148.000	155.112
Administratie en automatisering	551.200	580.776
Centrale algemene dienst	245.700	259.683
Vermindering formatie	(202.300)	-
	<u>2.606.600</u>	<u>2.614.616</u>

2.2 Overige kosten

Huisvesting		400.405
Bureaunkosten		
• Reservering apparatuur	52.436	
• Onderhoud apparatuur	2.664	
• Telefoon	74.344	
Transporteren	129.444	400.405

	<i>f</i>	<i>f</i>
Transport	129.444	400.405
• Kantoorbehoeften	25.545	
• Enveloppen	33.602	
• Portikosten	96.342	
• Vracht	7.911	
• Computerkosten	283.427	
• Diversen	12.862	
	<hr/> 589.133	
Af: doorberekende kosten fotokopieerapparaat	23.263	
		<hr/> 565.870
Drukkosten		96.393
Vergoedingen bezoldigd bestuurder		17.986
Reis- en verblijfkosten medewerkers		86.106
Diverse kosten		
• Abonnementen, documentatie	11.106	
• Overige kosten	4.823	
		<hr/> 15.929
Overige organisatiekosten		
• Inningskosten	39.986	
• Partijauto	32.478	
• Accountantskosten	28.500	
		<hr/> 100.964
Overige personeelskosten:		
• Personeelsadvertenties	26.096	
• Deskundigheidsbevordering	30.884	
• Kosten Arbodienst	5.568	
• Kosten afscheid, jubilea	6.534	
• Ondernemingsraad	1.400	
• Diversen	22.952	
		<hr/> 93.434
Voorziening VUT-regeling oudere werknemers		19.680
Totaal overige kosten		<hr/> <hr/> 1.396.767

f

3 Partijorganisatie

3.1 Partijbestuur

Vergaderkosten	22.629
Vergoedingen	25.465
Representatie	3.302
Overige kosten	5.545
	(a) 56.941

3.2 Congres 14 en 15 februari 1997

Zaalhuur en bijkomende kosten	96.947
Drukwerk en mailing	118.328
Reis- en verblijfkosten medewerkers	32.423
Advies en coördinatie	11.252
Overige kosten	18.363
	(b) 277.313

Totaal partijorganisatie	(a + b) 334.254
--------------------------	-----------------

f

f

4 Internationale betrekkingen

Contacten zusterorganisaties	50.492
Lidmaatschappen	
• Socialistische Internationale	83.911
• Overige lidmaatschappen	19.692
	103.603
Fonds Internationale Solidariteit	23.211
PES-Zomerschool 26 - 31 augustus 1997 (na aftrek deelnemersbijdragen)	(18.471)
	158.835

	<i>f</i>	<i>f</i>
5 Voorlichting en publieksactiviteiten		
<i>5.1 Ledenactiviteiten</i>		
Ledenwerving		
• Drukkosten wervingsmateriaal		62.642
• Mailing en portikosten		68.967
• Advertentiekosten		71.189
• Bijdragen aan wervingskosten		10.000
• Onderzoek		100.681
• Foldering		10.601
• Teleregistratie		20.104
• PTT verhuisservice		20.659
• Overige kosten werving		19.797
	(a)	<u>384.640</u>
<i>5.2 Ledenblad 'Pro'</i>		
Drukkosten, inclusief verzendklaar maken	270.199	
Porti	213.416	
Honoraria	40.855	
Foto- en tekenkosten	18.130	
Overige kosten	34.755	
	<u>577.355</u>	
Af: doorberekeningen	92.504	
		484.851
<i>5.3 Partij van de Arbeid-Vlugschrift</i>		
Drukkosten, inclusief verzendklaar maken	59.021	
Porti	23.782	
Fax mailing	12.541	
Overige kosten	6.416	
		<u>101.760</u>
	(b)	<u>586.611</u>

	<i>f</i>
5.4 Radio- en televisie-uitzendingen	
Radio-uitzendingen	7.896
Televisie-uitzendingen	72.686
	<u>(c) 80.582</u>
5.5 Onderzoek en rapportage	
Telefonische onderzoeken	68.385
Onderzoek politieke voorkeur	21.738
Panel onderzoek	35.250
Algemeen onderzoek	4.250
Overige kosten	384
	<u>(d) 130.007</u>
5.6 Bijdrage voorlichting Den Haag	<u>(e) 100.000</u>
5.7 Diverse kosten	<u>(f) 5.214</u>
Recapitulatie voorlichting en publieksactiviteiten	
Ledenwerving	(a) 384.640
Periodieken	(b) 586.611
Radio- en televisie-uitzendingen	(c) 80.582
Onderzoek en rapportage	(d) 130.007
Bijdrage voorlichting Den Haag	(e) 100.000
Diverse kosten	(f) 5.214
	<u>1.287.054</u>
6 Verkiezingsfonds	
6.1 Toegevoegd aan verkiezingsfonds	<u>642.192</u>

	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
7 Partijprojecten			
<i>7.1 Rosa-Vrouwen</i>			
Bijdrage Opleidingsinstituut Partij van de Arbeid			100.000
<i>7.2 Rosa-overigen</i>			
Conferenties		64.871	
Wervingscampagne gemeenteraden 1998		99.456	
Initiatieven-fonds		69.903	
Discussie traject		14.157	
Overige kosten		656	
			249.043
			349.043
Jongerenconferentie 20 september 1997			
• Zaalhuur en bijkomende kosten	37.850		
• Druk- en verzendkosten	32.768		
• Overige kosten	19.781		
	90.399		
Af: verkopen en bijdragen	27.432		
		62.967	
Overige projecten			
• Werkgroep ouderenbeleid	14.690		
• Werkgroep patiënt centraal	6.926		
• Kenniscentrum bedrijfsleven en arbeid	2.649		
• Milieu en energie	9.208		
• 1 mei bijeenkomsten	33.032		
• Diverse jongerenactiviteiten	54.850		
• Sociale zekerheid	49.831		
• Onderwijs, ruimte en zorg	18.315		
• Open huis	11.573		
• Tournees Kok	6.077		
• Alternatieve Eurotop	7.193		
• Diversen	22.570		
		236.914	
			299.881
			648.924

	<i>f</i>	<i>f</i>
8 Gewesten en afdelingen		
Gewesten		
• Contributie-aandeel per lid	885.150	
• Activiteitenpot afdelingen	215.274	
	<hr/>	1.100.424
Afdelingen		689.934
Spaarfonds afdelingen		386.515
Dubbelstructuur Amsterdam/Rotterdam		15.000
		<hr/> <hr/>
		2.191.873
9 Instellingen		
Betreft de bijdragen aan:		
• Dr. Wiardi Beckman Stichting		232.100
• Centrum voor Lokaal Bestuur		96.800
• Evert Vermeer Stichting		190.600
• Stichting Opleidingsinstituut Partij van de Arbeid		437.100
• Stichting Politiek Jongerenwerk in de Partij van de Arbeid		137.700
• Stichting Alfred Mozer		16.000
		<hr/> <hr/>
		1.110.300
10 Overige uitgaven/onvoorzien		
<i>Onvoorzien</i>		
Kosten inzake overlijden Van Traa		29.357
Bijdragen neveninstellingen		22.799
Diverse onderzoekskosten		25.997
Advertenties inzake TK-leden		12.596
Kosten programmaverkoop		8.350
Diverse subsidies		6.500
Kosten lezing Adelmund		5.084
Juridische adviezen		5.408
Overige kosten		5.816
		<hr/> <hr/>
Transporteren		121.907

	<i>f</i>	<i>f</i>
Transport		121.907
<i>Nagekomen baten en lasten</i>		
Nagekomen lasten		
• Honorarium	1.500	
• Overige vorderingen	1.860	
	<u>3.360</u>	
Nagekomen baten		
• Afwikkeling GAK sociale verzekeringspremies	20.386	
• Accountantskosten	6.147	
• Bijstandscontract Gemeente Utrecht	5.000	
• Overige nagekomen baten	2.623	
	<u>34.156</u>	
Per saldo baten		<u>(30.796)</u>
<i>Tijdelijk personeel</i>		91.111
		<u>285.532</u>
Totaal		<u><u>376.643</u></u>

SPECIFICATIE BELEGGINGEN

		01-01-1997		31-12-1997
		Nominaal	Balans- waarde	Aankopen in 1997
Aflossings- datum		Nominaal	Balans- waarde	Aankopen in 1997
		<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Leningen				
7,7%	Lening BNG	08-10-1999	1.500.000	1.500.000
7,5%	Medium Term Notes BNG	01-04-1999	1.000.000	974.750
4%	Lening Stichting Fonds voor bedrijven van vrouwen	uitloting	500	500
4%	Lening Stichting Natuur- vrienden huizen en -kampeerterreinen in Nederland (incl. opgelopen rente)	01-06-2004	500	520
Obligaties				
5,75%	Nederland 1996/2002	15-09-2002		825.620
				800.000
				<u>aantal/stuks</u>
Aandelen				
	Elsevier N.V.			100.013
	Kon. Ahold			99.780
	ING Groep c.t.a.			99.962
			<u>2.475.770</u>	<u>1.125.375</u>

Bijlage 5
 bij rapport d.d. 15 september 1998
 PARTIJ VAN DE ARBEID, AMSTERDAM

31-12-1997

Kostprijs	Beurs- waarde	Balans- waarde	Koerswinst -verlies 1997	Rente c.q. dividend over 1997
<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
1.500.000		1.500.000		115.500
898.610		986.000	11.250	75.000
500		500		
500		531		11
825.620	829.040	825.620		7.094
100.013	103.976	100.013		
99.780	100.510	99.780		
99.962	100.345	99.962		
<u>3.524.985</u>		<u>3.612.406</u>	<u>11.250</u>	<u>197.605</u>